

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

PODACI O ZDRAVSTVENOM STANJU I ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PUČANSTVA STARIJE ŽIVOTNE DOBI U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2007. GODINI

Osijek, 2008.

Nakladnik:

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

31000 Osijek, F. Krežme 1, telefon 225 700, telefax 206 870

Za nakladnika:

mr.sc. Stjepan Rudan
ravnatelj

Urednici:

Tibor Santo dr. med.
specijalist javnog zdravstva

Senka Samardžić, dr. med.
specijalist javnog zdravstva

Suradnici:

Nikola Kraljik, dr. med.
specijalizant javnog zdravstva

Nenad Jakić, dipl.ing.

URL: www.zzjosijek.hr

Naklada:

100 primjeraka

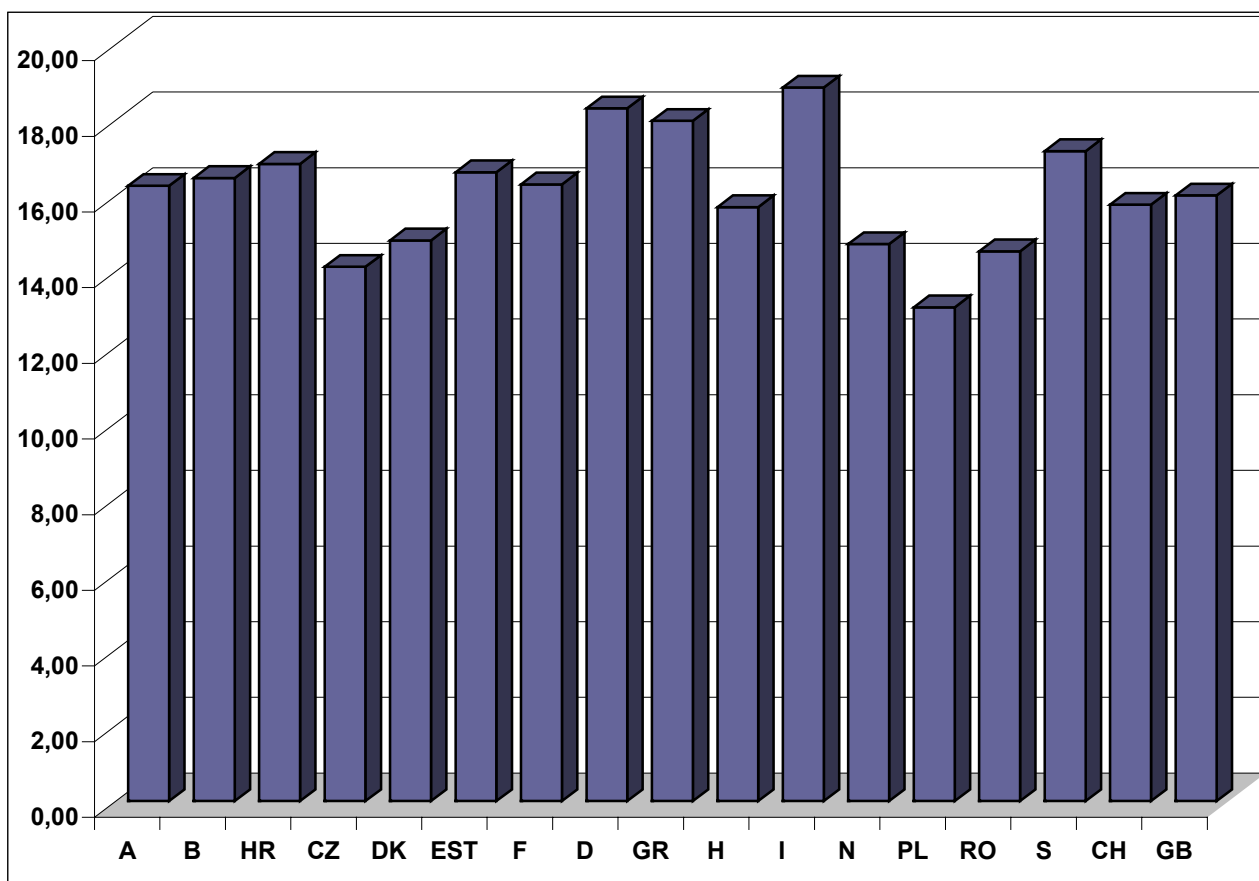
KAZALO

1. Demografske značajke pučanstva Osječko-baranjske županije	4
2. Mortalitet osoba starije životne dobi u Osječko-baranjskoj županiji u 2007. godini	7
3. Osobe starije životne dobi u ordinacijama opće/obiteljske medicine u 2007. godini	10
4. Osobe starije životne dobi u specijalističko konzilijarnoj djelatnosti u 2007. godini	15
5. Bolnička zdravstvena zaštita i bolnički pobol osoba starije životne dobi	18
6. Osobe starije životne dobi na bolničkoj rehabilitaciji 2007. godine	21
7. Maligne bolesti u starijoj životnoj dobi	22
8. Duševni poremećaji u starijoj životnoj dobi	25
9. Izvršena samoubojstva u starijoj životnoj dobi	28
10. Cijepljenje osoba starije životne dobi	29

DEMOGRAFSKE ZNAČAJKE PUČANSTVA OSJEČKO - BARANJSKE ŽUPANIJE

U Hrvatskoj, kao i u razvijenim zemljama Europe, odvija se proces promjene dobne strukture stanovništva. Udio stanovništva starijeg od 65 godina je povećao se iznad 10% 1971. godine, i od tada se dalje povećava. Prema klasifikaciji Ujedinjenih Naroda zemlje s udjelom stanovništva starijeg od 65 godina većim od 10% se ubrajaju u zemlje sa vrlo starim pučanstvom. Prema popisu stanovništva iz 2001. godine u Hrvatskoj je bilo 15,5%, a u Osječko-baranjskoj županiji 14,7% osoba starijih od 65 godina. Na Slici 1. prikazani su udjeli stanovništva starijeg od 65 godina u Hrvatskoj i zemljama Europe.

Slika 1. Udio stanovništva starijeg od 65 godina u Hrvatskoj i nekim Europskim zemljama 2005. godine

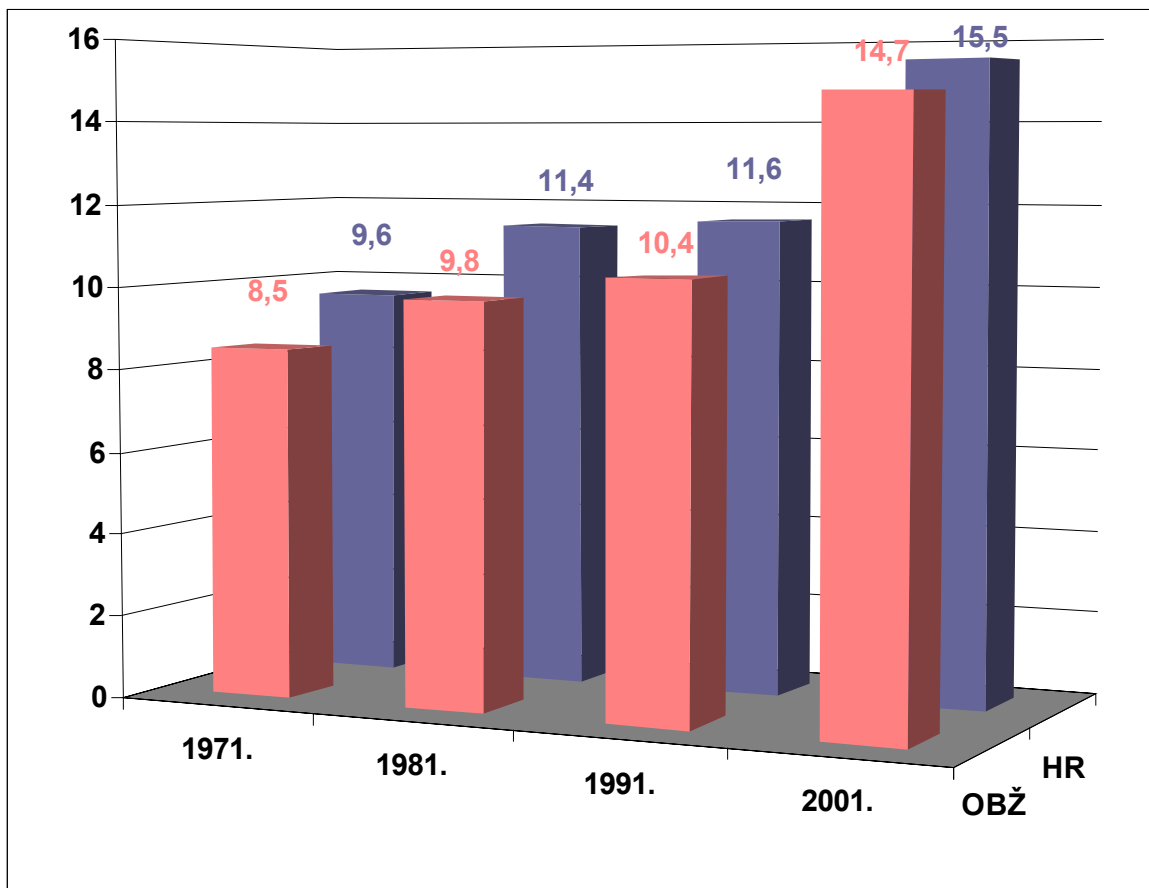

izvor: <http://www.euro.who.int/countryinformation>

Od 1971. godine udio starijih je u stalnom porastu, kako u Hrvatskoj, tako i u našoj županiji (Slika 2). Žene su brojnije u starijoj dobi (Slika 3), i prema popisu iz 2001. bilo ih je 31.543 u Osječko-baranjskoj županiji, odnosno 6,9% više od muškaraca (Slika 4). Prema posljednjem popisu u dobi od 65 do 69 godina bilo je 11.149 žena i 7.901 muškarac u Osječko-baranjskoj županiji. U dobi od

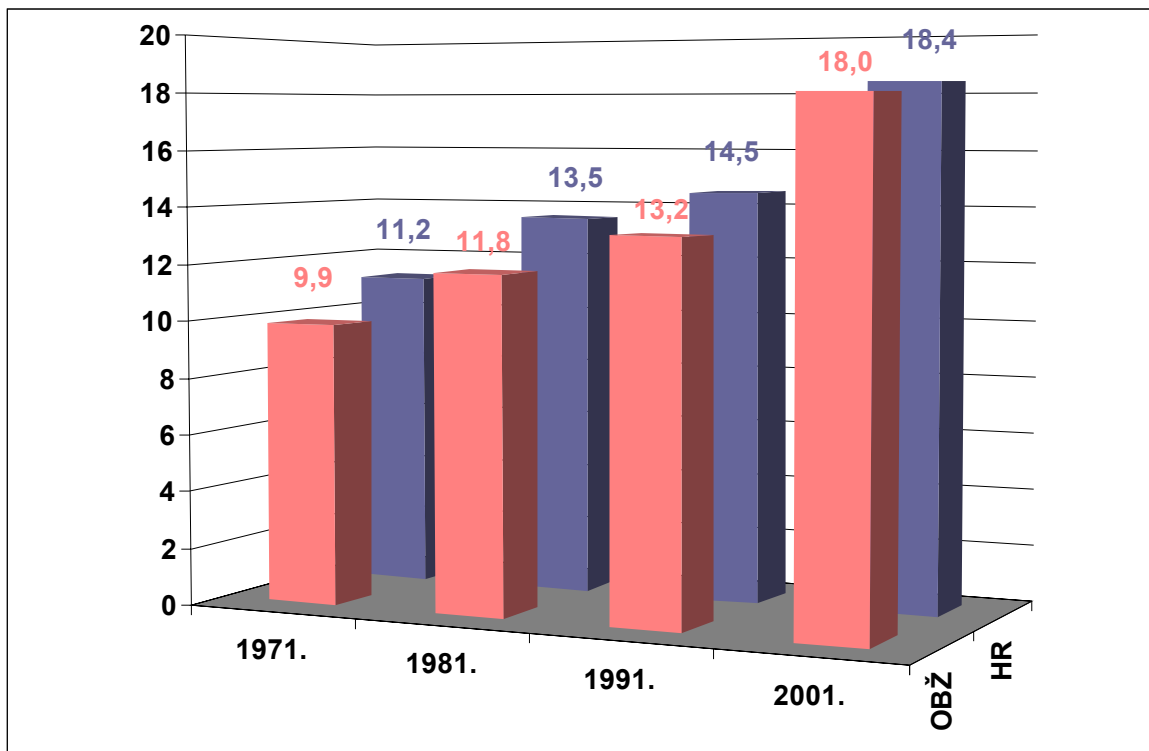
70 do 74 godine bilo je 9.448 žena i 5.830 muškaraca, a u starijih od 75 godina bilo je 10.946 žena i 4.290 muškaraca.

Slika 2. Udio stanovništva starijeg od 65 godina u Hrvatskoj i Osječko-baranjskoj županiji prema popisnim godinama

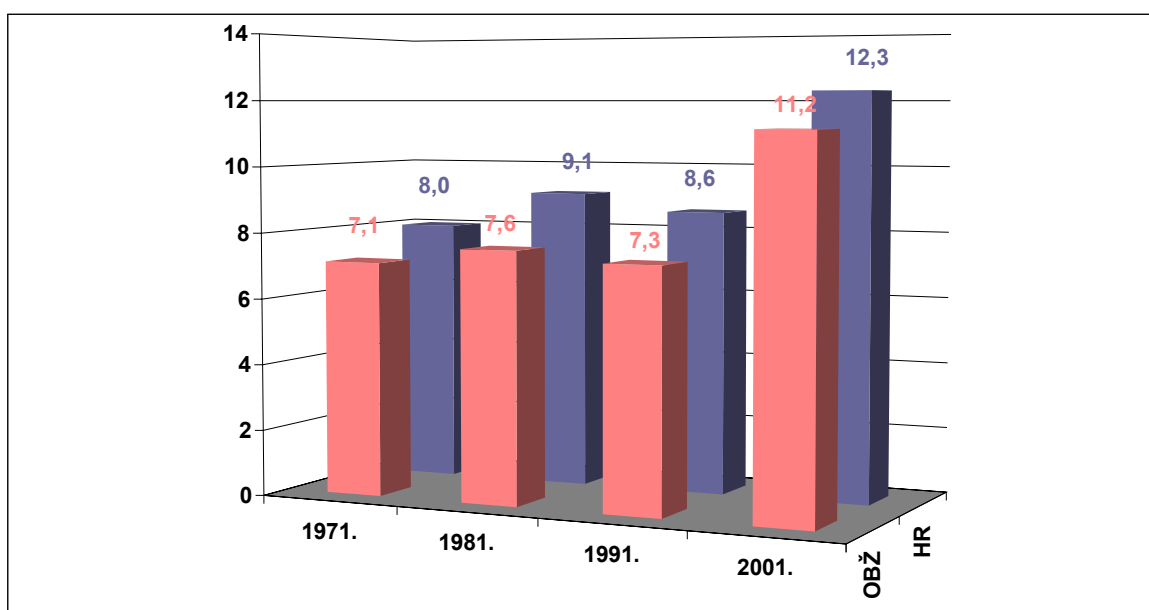
Izvor: Popis stanovništva 1971, 1981, 1991. i 2001.

Slika 3. Udio žena starijih od 65 godina u Hrvatskoj i Osječko-baranjskoj županiji prema popisnim godinama

Izvor: Popis stanovništva 1971, 1981, 1991. i 2001.

Slika 4. Udio muškaraca starijih od 65 godina u Hrvatskoj i Osječko-baranjskoj županiji prema popisnim godinama

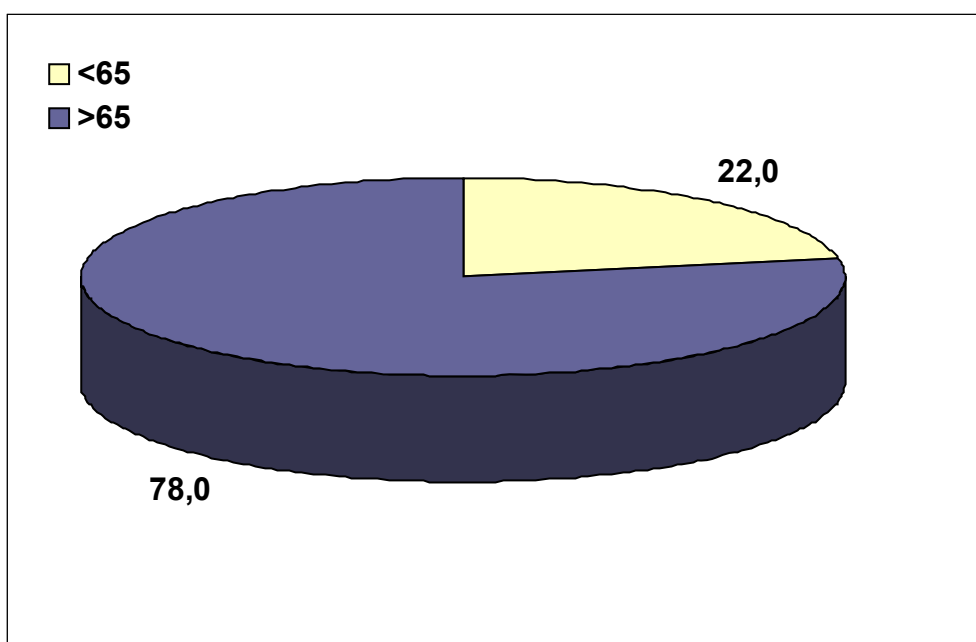

Izvor: Popis stanovništva 1971, 1981, 1991. i 2001.

MORTALITET OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI U OSJEČKO - BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2007. GODINI

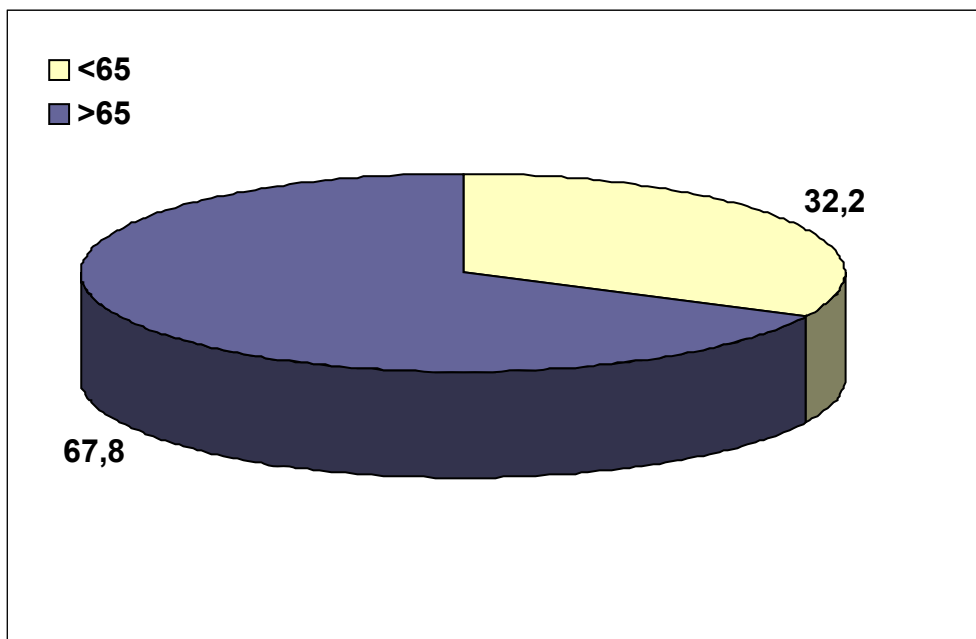
Dobna struktura ukupnog mortaliteta u Osječko-baranjskoj županiji pokazuje da najviši udjel od 78,0% imaju stariji od 65 godina (3.224 od ukupno umrlih 4.134) (Slika 5). Pripadnici oba spola umiru češće u dobi iznad 65 godina (Slike 6 i 7). Od svih umrlih muškaraca je 32,2% (651 muškarac) mlađe od 65 godina, a od svih umrlih žena 12,3% (259 žena) je mlađe od 65 godina.

Slika 5. Udio umrlih starijih od 65 godina u svim smrtima u Osječko-baranjskoj županiji 2007. godine

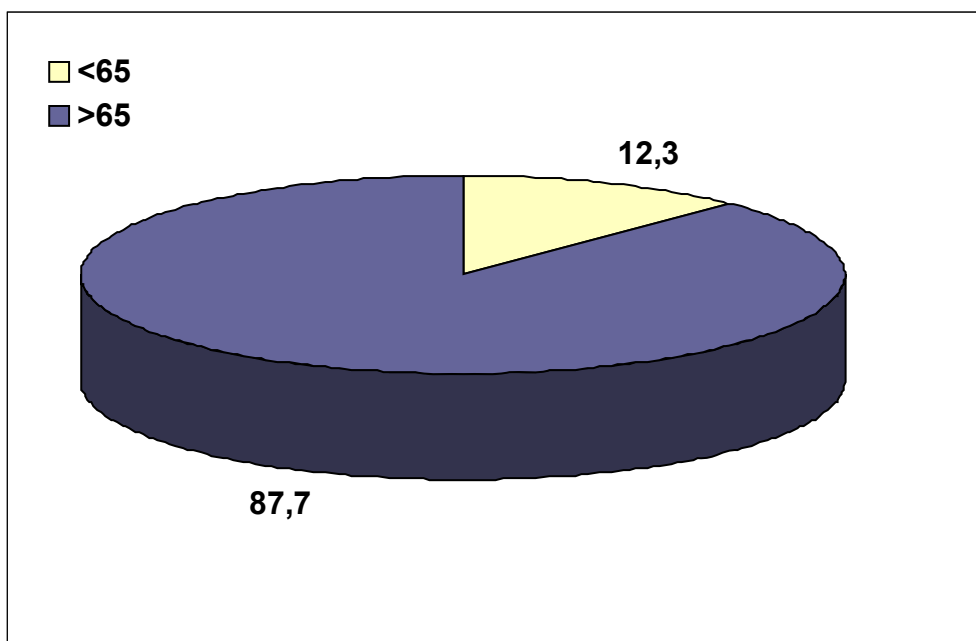
Izvor podataka: Državni zavod za statistiku DEM-2/2007. godina

Slika 6. Udio starijih od 65 godina - muškaraci u Osječko-baranjskoj županiji 2007. godine

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku DEM-2/2007. godina

Slika 7. Udio starijih od 65 godina – žene u Osječko-baranjskoj županiji 2007. godine

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku DEM-2/2007. godina

Analiza uzroka smrti osoba starijih od 65 godina za Osječko-baranjsku županiju u 2007. godini pokazuje da cirkulacijske bolesti imaju najvišu stopu od 372,6/10.000 stanovnika, a slijede novotvorine sa stopom 125,9/10.000 stanovnika (*Tablica 1*). Slijedile su bolesti dišnog sustava

(34,7/10.000 stanovnika), ozljede, trovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka (28,0/10.000 stanovnika) i endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma (26,8/10.000 stanovnika).

Tablica 1. Prvih 5 skupina bolesti kao uzrok smrti u Osječko-baranjskoj županiji 2007. godine u osoba starijih od 65 godina

SKUPINA BOLESTI	broj	stopa / 10.000 stanovnika
I00-I99 Bolesti cirkulacijskog sustava	1.847	372,6
C00-D48 Novotvorine	624	125,9
J00-J99 Bolesti dišnog sustava	172	34,7
S00-T98 Ozljede, trovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	139	28,0
E00-E90 Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	133	26,8
PRVIH 5 UZROKA SMRTI	2.915	588,1
UKUPNO	3.224	
% PRVIH 5 SKUPINA U UKUPNOM MORTALITETU	90,4%	90,4%

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku DEM-2/2007. godina

Tablica 1a. Pojedinačni uzroci smrti osoba starijih od 65 godina u Osječko-baranjskoj županiji u 2007. godini

pojedinačni uzroci smrti	>65	stopa / 10.000 stanovnika	% u svim uzrocima smrti
1. Cerebrovaskularni inzult (I60-I64)	601	121,3	18,6
2. Druge ishemične bolesti srca (I20, I24-I25)	354	71,4	11,0
3. Druge srčane bolesti (I26-I52)	252	50,8	7,8
4. Akutni infarkt miokarda (I21-I23)	248	50,0	7,7
5. Hipertenzivne bolesti (I10-I15)	186	37,5	5,8
6. Dijabetes melitus (E10-E14)	133	26,8	4,1
7. Posljedice cerebrovaskularnih bolesti I69	126	25,4	3,9
8. Zloćudna novotvorina dušnika (traheje), dušnice (bronha) i pluća (C33-C34)	116	23,4	3,6
9. Kolorektalni karcinom (C18-C21)	93	18,8	2,9
10. Druge kronične opstruktivne bolesti pluća J44	93	18,8	2,9
prvih 10	2.202	444,3	68,3
Ostalo	1.022	206,2	31,7

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku DEM-2/2007. godina

OSOBE STARIJE ŽIVOTNE DOBI U ORDINACIJAMA OPĆE/OBITELJSKE MEDICINE U 2007. GODINI

Prema broju osiguranika i timova opće medicine, jedan tim je u 2007. godini skrbio za 364 osiguranika starija od 65 godina. U vremenskom razdoblju od dvanaest godina uočljiv je porast broja osiguranika starijih od 65 godina u skrbi liječnika obiteljske medicine, kao i porast broja posjeta. Broj osiguranika u skrbi povećao se za 18,3% od 1996. godine; sa 51.346 u 1996. na 60.719 u 2007. godini (*Slika 8*). U 2007. godini je prema podacima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje bilo je 60.719 osiguranika starijih od 65 godina. Broj posjeta u ordinacijama obiteljske medicine se u vremenskom razdoblju od 1996. godine udvostručio (sa 286.113 u 1996. na 560.032 u 2007. godini) (*Tablice 3a i 3b, Slika 9*). Broj upućivanja na specijalistički pregled porastao je za 92,6%; sa 88.667 u 1996. na 170.801 u 2007. godini (*Slika 10*). Broj posjeta u kući osiguranika starijih od 65 godina je porastao u razdoblju od 1997. godine za 30,4 %; sa 8.224 u 1997. na 10.722 u 2007. (*Slika 11*). Broj pregleda u kući osiguranika se u odnosu na 1997. godinu, kada je obavljen 4.931 pregled, udvostručio i 2007. je iznosio 9.518 pregleda (*Slika 12*). U odnosu na 2004. kada je zabilježen najveći broj pregleda u kući (13.350) uočljiv je trend smanjenja, jer je 2007. zabilježen 9.518 pregled. Zaključno, svaki osiguranik stariji od 65 godina je u 2007. godini bio upućen 2,8 puta liječniku specijalistu, što dodatno opterećuje specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu. I dalje se nastavlja trend smanjivanja broja posjeta u kući osiguranika, kao i broj pregleda obavljenih u kući osiguranika.

Kod osiguranika starijih od 65 godina je 2007. zabilježeno svega 187 preventivna i 91 sistematski pregled, što je smanjenje za 71,1% u odnosu na 1996. godinu (*Tablica 4*). Preventivnim i sistematskim pregledima je 2007. godine bilo obuhvaćeno samo 0,5% osiguranika starijih od 65 godina.

Tablica 3 a. Djelatnost opće medicine u Osječko-baranjskoj županiji od 1996. do 2001. godine
- osiguranici stariji od 65 godina

	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.
Broj timova	150	151	176	172	172	173
Broj osiguranika u skrbi	51.346	44.106	55.703	48.786	54.499	56.252
Broj posjeta u ordinaciji	286.113	315.833	406.358	395.999	438.680	473.268
Broj posjeta u kući bolesnika	-	8.224	10.298	10.304	12.819	11.211
Broj pregleda u ordinaciji	238.626	253.358	332.608	321.322	302.553	366.824
Broj pregleda u kući bolesnika	-	4.931	8.449	6.992	8.202	7.956
Upućivanje na specijalistički pregled	88.667	92.711	90.260	60.272	104.362	121.237

Izvor podataka: Izvješće primarne zdravstvene zaštite (obr. N-01-01; N-01-04)

Tablica 3 b. Djelatnost opće medicine u Osječko-baranjskoj županiji od 2002. do 2007. godine
- osiguranici stariji od 65 godina

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Broj timova	174	175	174	170	169	167
Broj osiguranika u skrbi	55.146	56.383	61.379	64.329	55.491	60.719
Broj posjeta u ordinaciji	500.767	491.868	573.455	558.621	536.303	560.032
Broj posjeta u kući bolesnika	13.270	15.342	14.728	13.419	11.419	10.722
Broj pregleda u ordinaciji	403.161	394.057	441.959	424.077	362.750	367.118
Broj pregleda u kući bolesnika	11.223	12.198	13.350	11.606	9.591	9.518
Upućivanje na specijalistički pregled	134.030	138.508	160.953	167.918	174.806	170.801

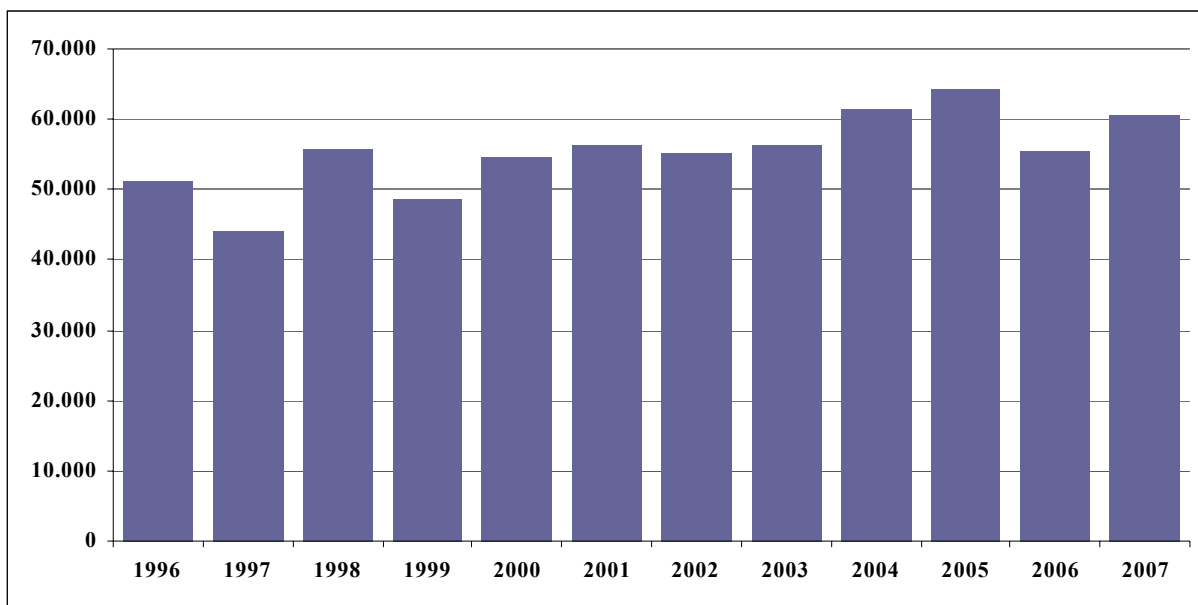
Izvor podataka: Izvješće primarne zdravstvene zaštite (obr. N-01-01; N-01-04)

Tablica 4. Sistematski i preventivni pregledi u djelatnost opće medicine u Osječko-baranjskoj županiji od 1996. do 2007. godine - osiguranici stariji od 65 godina

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
preventivni	647	1.233	983	187	100	61	234	148	107	175	102	187
sistematski	14	89	123	124	49	20	18	976	77	99	83	91
ukupno	661	1.322	1.106	311	149	81	252	1.124	184	274	185	278

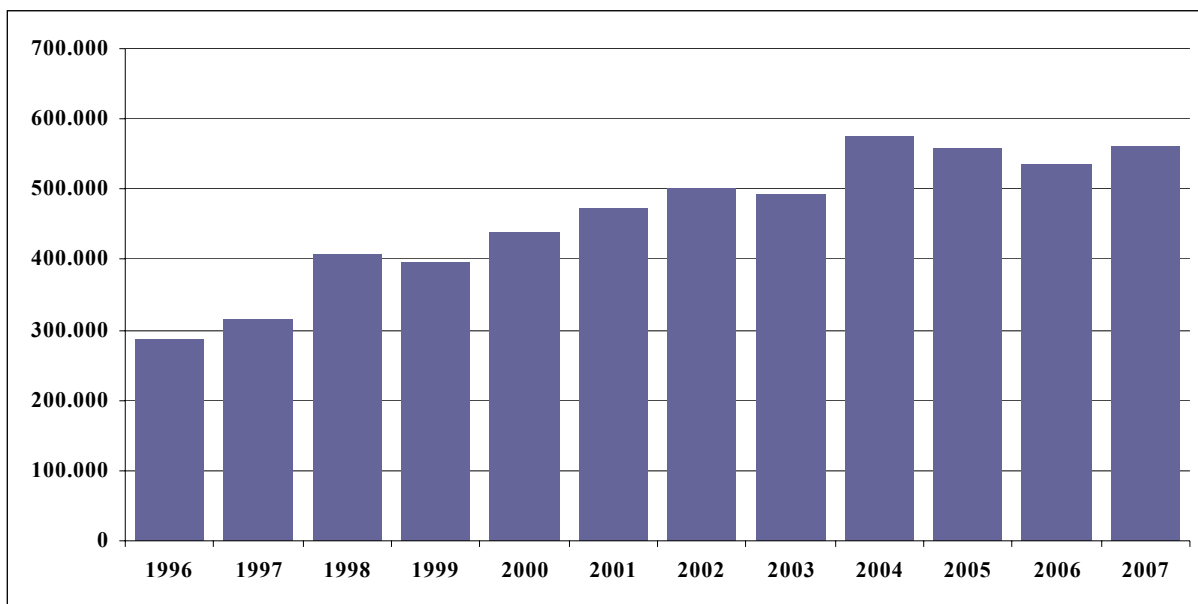
Izvor podataka: Izvješće primarne zdravstvene zaštite (obr. N-01-01; N-01-04)

Slika 8. Broj osiguranika starijih od 65 godina u djelatnosti opće medicine u Osječko-baranjskoj županiji u vremenskom razdoblju od 1996. do 2007. godine

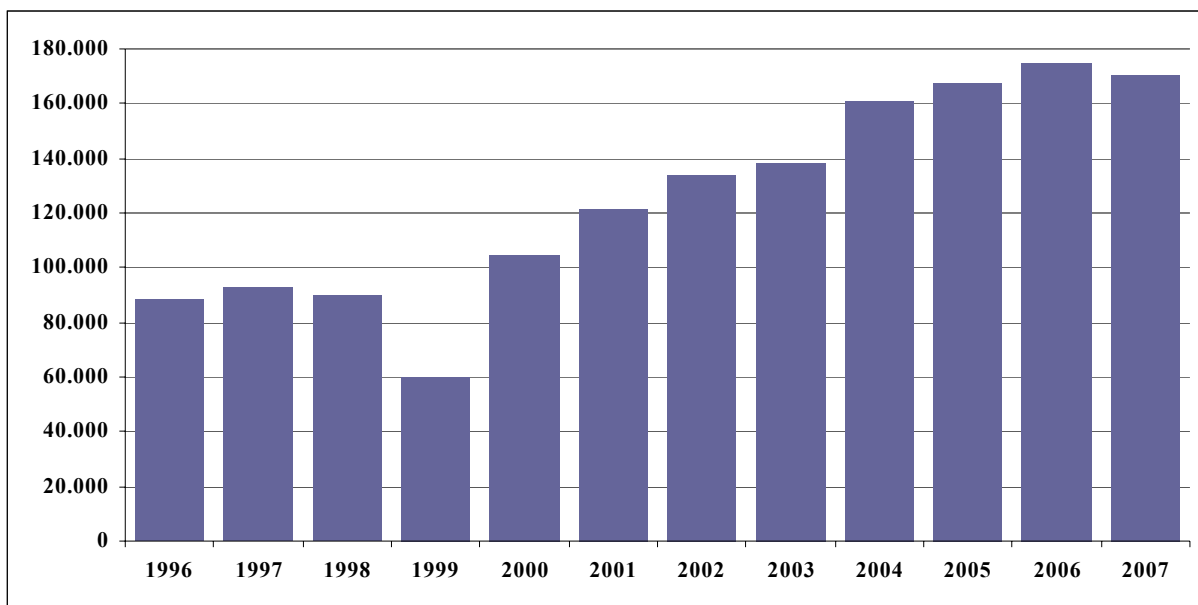
Izvor podataka: Izvješće primarne zdravstvene zaštite (obr. N-01-01; N-01-04)

Slika 9. Broj posjeta u ordinaciji liječnika opće medicine osiguranika starijih od 65 godina u Osječko-baranjskoj županiji u vremenskom razdoblju od 1996. do 2007. godine

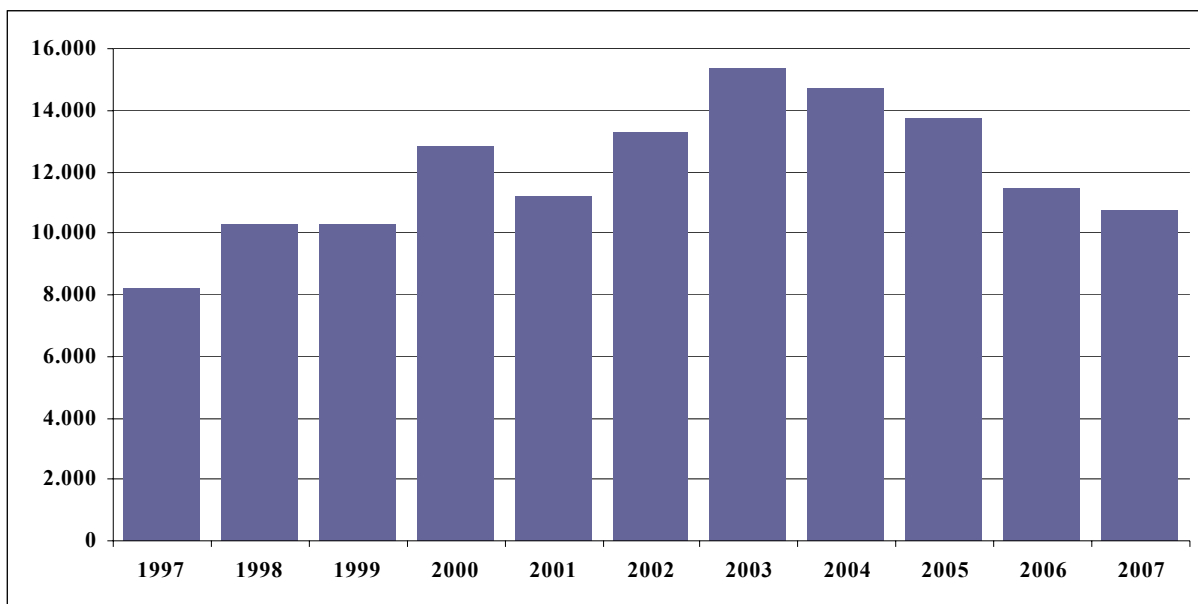
Izvor podataka: Izvješće primarne zdravstvene zaštite (obr. N-01-01; N-01-04)

Slika 10. Upućivanje na specijalistički pregled osiguranika starijih od 65 godina u Osječko-baranjskoj županiji u vremenskom razdoblju od 1996. do 2007. godine

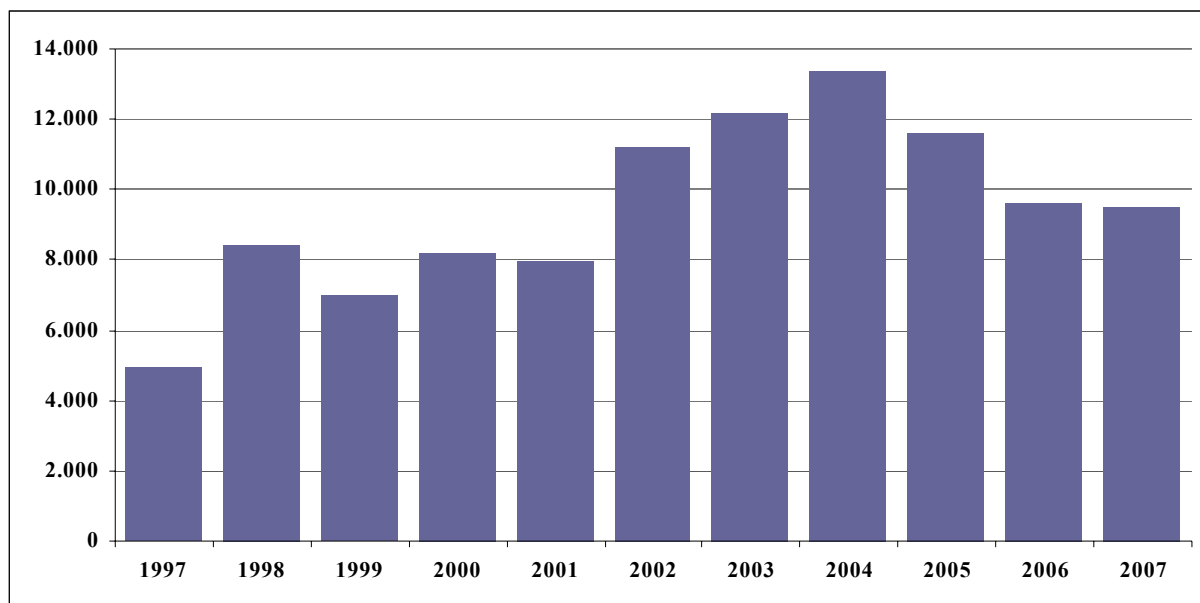
Izvor podataka: Izvješće primarne zdravstvene zaštite (obr. N-01-01; N-01-04)

Slika 11. Broj posjeta u kući osiguranika starijih od 65 godina u Osječko-baranjskoj županiji u vremenskom razdoblju od 1997. do 2007. godine

Izvor podataka: Izvješće primarne zdravstvene zaštite (obr. N-01-01; N-01-04)

Slika 12. Broj pregleda u kući osiguranika starijih od 65 godina u Osječko-baranjskoj županiji u vremenskom razdoblju od 1997. do 2007. godine

Izvor podataka: Izvješće primarne zdravstvene zaštite (obr. N-01-01; N-01-04)

**OSOBE STARIJE ŽIVOTNE DOBI U SPECIJALISTIČKO KONZILIJARNOJ
DJELATNOSTI U 2007. GODINI**

U Osječko-baranjskoj županiji je tijekom 2007. godine zabilježen 143.101 specijalističko-konzilijarni pregled, što je u odnosu na 2006. godinu povećanje za 4,1% (Tablice 5a i 5b). U odnosu na 1995. godinu broj pregleda se povećao za više od 111.000 pregleda. Udio pregleda starijih od 65 godina u svim specijalističko-konzilijarnim pregledima je 2007. godine iznosio 23,9%. 1995. godine je taj udio iznosio 14,0%.

U 2007. godini je najviše specijalističko-konzilijarnih pregleda osiguranika starijih od 65 godina zabilježeno na internoj medicini (30.493), oftalmologiji (23.456), kirurgiji (19.864) i urologiji (12.871).

Tablica 5a. Broj pregleda osiguranika starijih od 65 godina u specijalističko konzilijarnoj djelatnosti u Osječko-baranjskoj županiji od 1995. do 2000. godine

	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.
Fizikalna medicina i rehabilitacija	1.851	3.963	1.726	3.313	1.402	3.440
Ginekologija	353	755	588	971	1.147	849
Infektologija	136	216	779	265	339	579
Interna medicina	5.840	14.663	10.754	19.670	22.497	16.742
Kardiologija	-	-	1311	1423	-	204
Kirurgija	3.916	12.097	18.156	13.692	14.307	17.372
Kožne i spolne bolesti	1.042	1.908	1.923	2.387	2.688	2.530
Maksilofacijalna kirurgija	947	1.275	3.802	1.903	2.014	3.367
Neurokirurgija	51	135	150	177	222	206
Neurologija	2.398	4.639	5.570	5.801	7.392	4.655
Neuropsihijatrija	-	-	-	-	-	-
Nuklearna medicina	790	2.898	3.531	5.678	-	4.208
Oftalmologija	7.670	14.079	19.979	18.135	18.799	21.429
Onkologija i radioterapija	882	2.475	2.244	2.841	3.148	2.329
ORL	805	1.405	2.699	3.480	4.120	3.841
Ortopedija	560	1.299	2.850	1.932	2.262	2.536
Pneumoftizijologija	444	3.669	4.199	3.851	4.836	6.622
Psihijatrija	416	1.218	1.704	1.962	2.481	2.158
Reumatologija	1.039	-	889	-	-	-
Urologija	2.491	6.240	9.055	7.633	7.335	16.934
UKUPNO	31.636	72.934	92.027	95.119	94.989	110.001

Izvor podataka: Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije

Tablica 5b. Broj pregleda osiguranika starijih od 65 godina u specijalističko konzilijarnoj djelatnosti u Osječko-baranjskoj županiji od 2001. do 2007. godine

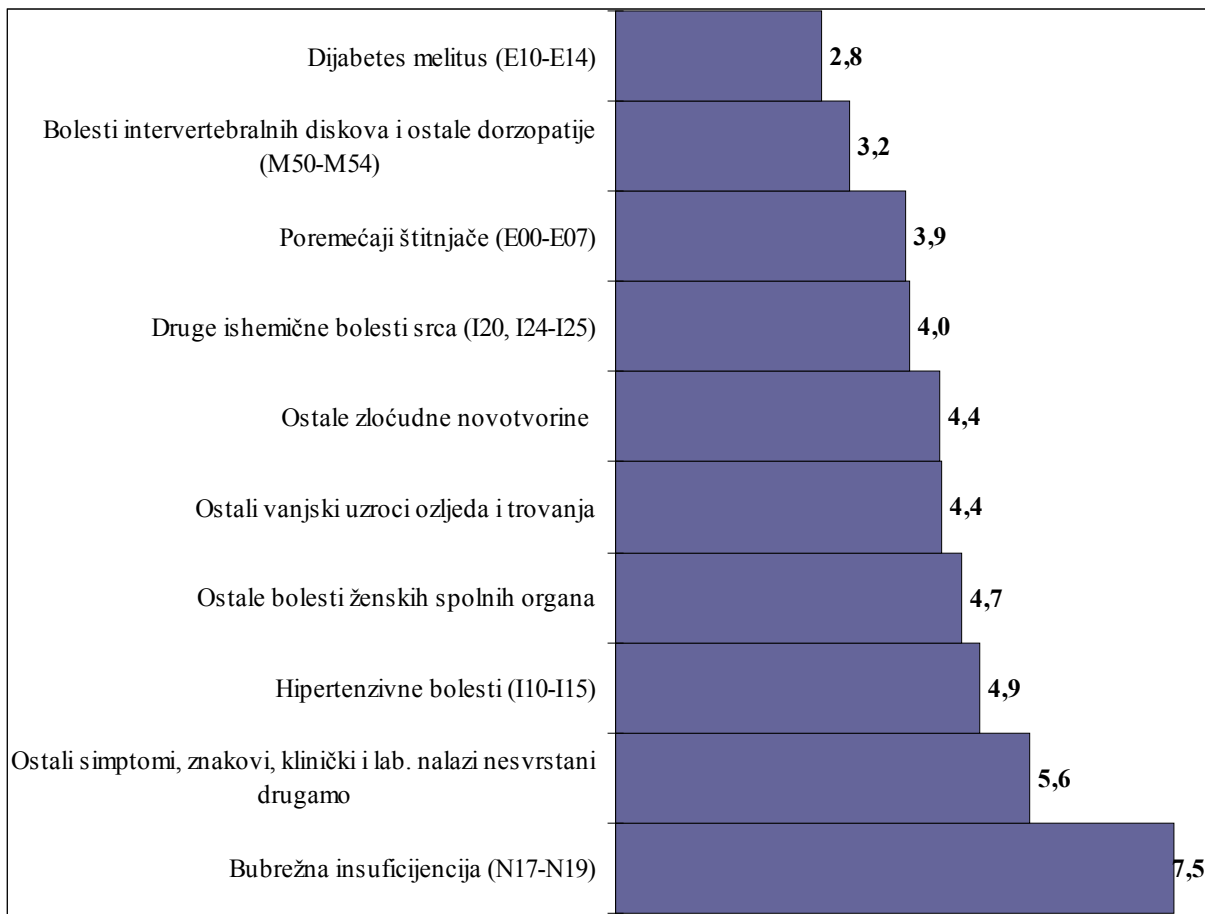
	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Fizikalna medicina i rehabilitacija	4.634	4.934	6.270	7.659	7.766	10.303	9.587
Ginekologija	815	1.105	1.662	2.048	949	1.045	1.823
Infektologija	409	503	480	628	807	984	1.078
Interna medicina	19.158	23.835	30.492	36.683	29.349	30.213	30.493
Kardiologija	716	-	-	-	-	-	-
Kirurgija	16.895	18.038	17.472	17.617	18.110	18.587	19.864
Kožne i spolne bolesti	2.384	2.559	3.220	3.644	3.821	4.021	4.165
Maksilofacijalna kirurgija	2.718	2.657	2.468	2.593	1.943	2.144	2.558
Neurokirurgija	277	314	328	478	543	629	709
Neurologija	4.957	5.871	6.320	6.881	6.476	6.468	6.524
Neuropsihijatrija	-	-	15	-	-	-	-
Nuklearna medicina	5.132	6.804	-	4.240	1.658	3.979	4.367
Oftalmologija	22.269	20.636	21.700	22.430	24.341	21.300	23.456
Onkologija i radioterapija	2.423	2.967	3.126	3.022	3.637	4.207	5.425
ORL	4.099	4.198	4.582	5.010	4.978	5.214	5.479
Ortopedija	2.494	3.292	757	4.295	4.984	4.753	4.652
Pneumoftizijologija	4.600	5.371	6.197	7.099	6.998	8.037	6.881
Psihijatrija	2.118	2.409	2.601	3.324	3.265	3.297	3.169
Reumatologija	-	-	-	-	-	-	-
Urologija	16.915	20.558	9.285	11.371	11.298	12.030	12.871
UKUPNO	113.013	126.051	116.975	139.022	130.923	137.211	143.101

Izvor podataka: Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije

Najčešći razlozi specijalističko-konzilijarnih pregleda su bubrežna insuficijencija (14.234 ili 7,5%), simptomi, znakovi, klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo (10.573 ili 5,6%), hipertenzivne bolesti (9.318 ili 4,9%), bolesti ženskih spolnih organa (8.846 ili 4,7%), vanjski uzroci ozljeda i otrovanja (8.348 ili 4,4%), zloćudne novotvorine (8.296 ili 4,4%), ishemične bolesti srca (7.502 ili 4,0%), poremećaji štitnjače (7.429 ili 3,9%), bolesti intervertebralnih diskova i ostale dorzopatije (6.003 ili 3,2%) i dijabetes mellitus (5.286 ili 2,8%) (Slika 13).

Slika 13. Najčešći razlozi korištenja specijalističko-konzilijarne djelatnosti osoba starijih od 65 godina u Osječko-baranjskoj županiji u 2007. godini

Izvor podataka: Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije

**BOLNIČKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA I BOLNIČKI POBOL OSOBA STARIJE
ŽIVOTNE DOBI U 2007. GODINI**

Prema individualnim prijavama o liječenim bolesnicima (bez osoba na bolničkoj rehabilitaciji) broj hospitaliziranih u dobi od 65 i više godina je 2007. u Osječko-baranjskoj županiji iznosio 13.378 ili 30,3% od ukupno liječenih u bolnicama Županije (*Tablica 6*).

Tablica 6. Hospitalizirani u bolnicama u Osječko-baranjskoj županiji u 2007. godini

	ukupno	0-64	65-74	75-84	85+
broj ispisanih pacijenata	44.200	30.822 69,7%	8.001 18,1%	4.749 10,7%	628 1,4%
broj dana ležanja	389.636	247.288 63,5%	84.958 21,8%	50.951 13,1%	6.439 1,7%
posječna dužina ležanja	8,8	8,0	10,6	10,7	10,3

Izvor podataka: Izvještaj službe za bolničko-stacionarno liječenje, obr.br. 3-21-60

Prema grupama bolesti najčešći razlozi hospitalizacije osoba starijih od 65 godina u 2007. godini bile su bolesti cirkulacijskog sustava (2.683 hospitaliziranih ili 21,7%), novotvorine (2.619 hospitaliziranih ili 21,2%), bolesti probavnog sustava (1.151 hospitaliziranih ili 9,3%), ozljede, trovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka (969 hospitalizirana ili 7,8%) i bolesti genitourinarnog sustava (948 hospitaliziranih ili 7,7%) (*Tablica 7*).

Tablica 7. Uzroci hospitalizacija osoba starijih od 65 godina u bolnicama u Osječko-baranjskoj županiji u 2007. godini

Grupe bolesti prema MKB X	>65	%
Poglavlje Zarazne i parazitarne bolesti (A00-B99)	273	2,2
Novotvorine (C00-D48)	2.619	21,2
Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava (D50-D89)	78	0,6
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma (E00-E90)	348	2,8
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99)	122	1,0
Bolesti živčanog sustava (G00-G99)	229	1,9
Bolesti oka i očnih adneksa (H00-H59)	598	4,8
Bolesti uha i mastoidnog nastavka (H60-H95)	11	0,1
Bolesti cirkulacijskog sustava (I00-I99)	2.683	21,7
Bolesti dišnog sustava (J00-J99)	613	5,0
Bolesti probavnog sustava (K00-K93)	1.151	9,3
Bolesti kože i potkožnoga tkiva (L00-L99)	123	1,0
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva (M00-M99)	405	3,3
Bolesti genitourinarnog sustava (N00-N99)	948	7,7
Trudnoća, porođaj i babinje (O00-O99)	0	0,0
Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju (P00-P96)	0	0,0
Prirodne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti (Q00-Q99)	5	0,0
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo (R00-R99)	604	4,9
Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka (S00-T98)	969	7,8
Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom (Z00-Z99)	590	4,8
ukupno	12.369	100,0

Izvor podataka: Bolničko-statistički orazac (Osnovni tip, Onko-tip, Psihijatrijski obrazac)

Prema pojedinačnim oboljenjima najčešći uzroci hospitalizacije u dobnoj skupini iznad 65 godina su inzult (775 ili 6,3%), prisutnost funkcionalnih usadaka (implantata) (539 ili 4,4%), prijelom bedrene kosti (358 ili 2,9%), kardiomiopatija (329 ili 2,7%) i akutni infarkt miokarda (310 ili 2,5%).

Bolnički pobol po dobi

U dobi od 65 do 74 osobe 2007. godine je hospitaliziran 7.321 pacijenat. Pet najzastupljenijih uzroka hospitalizacija su bile inzult (361 ili 4,9%), prisutnost implantata (269 pacijenta ili 3,7%), akutni infarkt miokarda (180 ili 2,5%), kardiomiopatija (150 ili 2,0%) i žučni kamenci (150 ili 2,0%).

U srednjoj starosti, od 75 do 84 godine 2007. godine je bilo hospitalizirano 4.434 pacijenata. Prema uzrocima najzastupljeniji su bili inzult (339 ili 7,6%), prisutnost implantata (254 ili 5,7%), prijelom bedrene kosti (190 ili 4,3%), kardiomiopatija (158 ili 3,6%) i senilna katarakta (126 ili 2,8%).

U dobi iznad 85 godina je bilo 2007. godine hospitalizirano 614 osoba. Najčešći uzrok hospitalizacije su bili: inzult (75 ili 12,2%), prijelom bedrene kosti (65 ili 10,6%), pneumonija (21 ili 3,4%) i kardiomiopatija (21 ili 3,4%), te akutni infarkt miokarda (17 ili 2,8%).

OSOBE STARIJE ŽIVOTNE DOBI NA BOLNIČKOJ REHABILITACIJI 2007. GODINE

Prema individualnim prijavama o bolesnicima hospitaliziranim zbog rehabilitacije u 2007. godini je bilo hospitalizirano 1.009 pacijenata starijih od 65 godina, odnosno 42,5% svih hospitaliziranih (Tablica 8).

Tablica 8. Pobol osoba u dobi 65 i više godina na bolničkoj rehabilitaciji u Osječko-baranjskoj županiji u 2007. godini

	ukupno	0-64	65-74	75-84	85+
broj ispisanih pacijenata	2.372	1.363 57,5	680 28,7	315 13,3	14 0,6
broj dana ležanja	25.953	14.717 56,7	7.551 29,1	3.519 13,6	166 0,6
prosječna dužina ležanja	10,9	10,8	11,1	11,2	11,9

Izvor podataka: Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije

Vodeće skupine bolesti koje su bile razlog rehabilitacije u 2007. su posljedice cerebrovaskularnih bolesti (298 ili 29,5%), prisutnost funkcionalnih usadaka (228 ili 22,6%), drugi specificirani poremećaji zglobova (89 ili 8,8%), koksartroza (59 ili 5,8%) i bol u leđima (57 ili 5,6%).

2007. godine je u našoj županiji u dobi od 65 do 74 godina bilo hospitalizirano 680 pacijenata zbog rehabilitacije. Najčešći razlozi rehabilitacije su bile posljedice cerebrovaskularnih bolesti (176 ili 25,9%), prisutnost funkcionalnih usadaka (138 ili 20,3%), drugi specificirani poremećaji zglobova (67 ili 9,9%), bol u leđima (47 ili 6,9%) i koksartroza (42 ili 6,2%).

U srednjoj starosti (75-84 godine) 2007. godine je u Osječko-baranjskoj županiji hospitalizirano 315 pacijenta. Najčešći razlozi rehabilitacije su bile posljedice cerebrovaskularnih bolesti (115 ili 36,5%), prisutnost funkcionalnih usadaka (85 ili 27,0%), poremećaji zglobova (22 ili 7,0%) stečeni koksartroza (17 ili 5,4%) i gubitak udova (15 ili 4,8%),

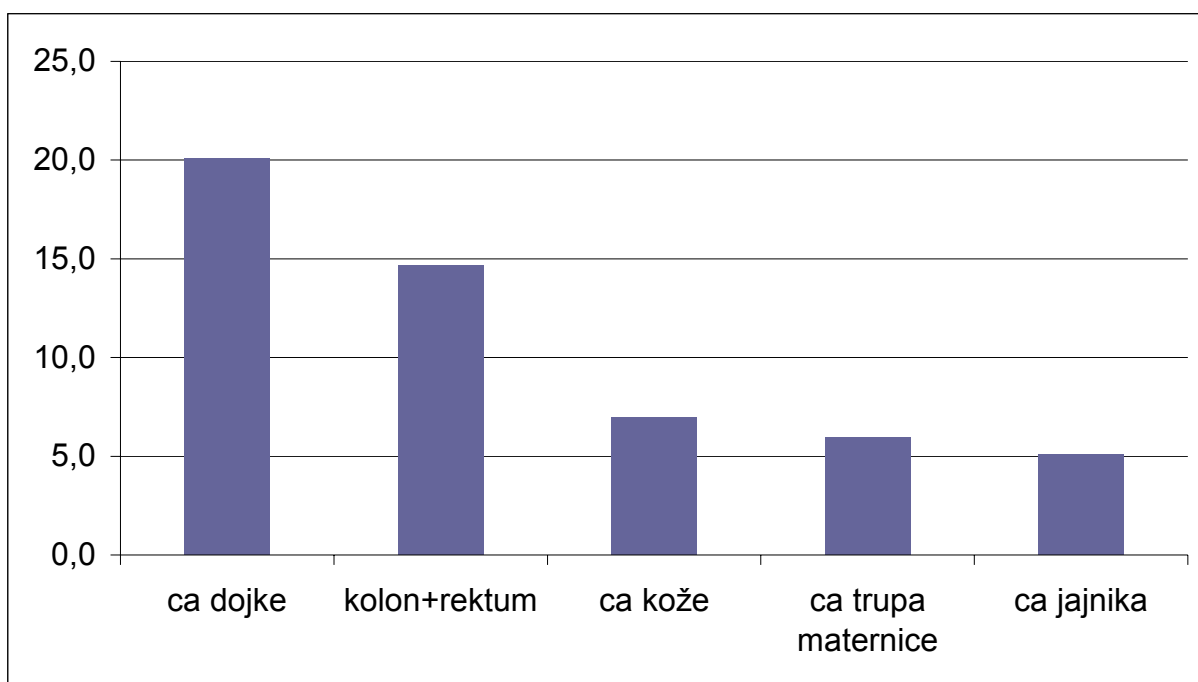
U dubokoj starosti (85 i više godina) 2007. godine je hospitalizirano 14 pacijenata, a razlozi su posljedice cerebrovaskularnih bolesti, prisutnost funkcionalnih usadaka i gubitak udova.

MALIGNE BOLESTI U STARIJOJ ŽIVOTNOJ DOBI

U Osječko-baranjskoj županiji je u 2007. godini zbog raka hospitalizirano 4.578 osobe, od toga 52,2% muškaraca i 47,8% žena. Od svih oboljelih od malignih bolesti 50,0% (2.291) je bilo starijih od 65 godina, 1.212 muškaraca i 1.079 žena.

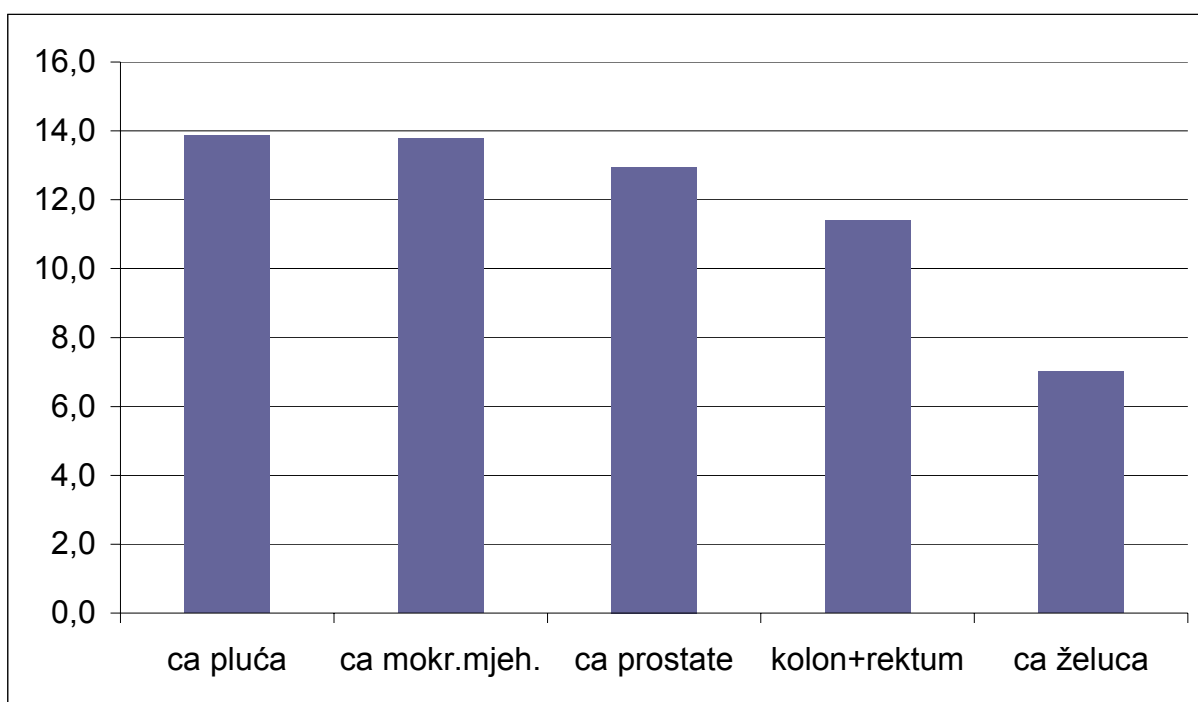
Najčešća sijela raka kao uzrok hospitalizacije su bili u 2007. godini za žene starije od 65 godina zloćudna novotvorina dojke (217 ili 20,1%), kolorektalni karcinom (158 ili 14,6%), ostale zloćudne novotvorine kože (75 ili 7,0%), trupa maternice (64 ili 5,9%) i jajnika (55 ili 5,1%) (Slika 14). Za muškarce su to bili karcinom pluća (168 ili 13,9%), zloćudna novotvorina mokraćnog mjehura (167 ili 13,8%), prostata (157 ili 13,0%), kolorektalni karcinom (138 ili 11,4%) i karcinom želudca (85 ili 7,0%) (Slika 15).

Slika 14. 5 najčešćih sijela karcinoma u žena starijih od 65 godina u 2007. godini u Osječko-baranjskoj županiji

Izvor podataka: Bolničko-statistički orazac - Onko-tip

Slika 15. 5 najčešćih sjela karcinoma u muškaraca starijih od 65 godina u 2007. godini u Osječko-baranjskoj županiji

Izvor podataka: Bolničko-statistički orazac - Onko-tip

U 2007. godini je u našoj županiji od novotvorina umrlo 624 osobe starije od 65 godina, odnosno 19,4% svih umrlih u toj dobi. I u Hrvatskoj su maligne bolesti drugi po redoslijedu uzroka smrti, iza bolesti cirkulacijskog sustava.

Primarna prevencija karcinoma sastoji se od smanjenja izloženosti čimbenicima rizika koji pospješuju nastanak raka. Čimbenici rizika na koje možemo djelovati su prehrana, navike (pušenje) i tjelesna aktivnost. Najlakše je spriječiti razvoj štetnih navika ili ih mijenjati u mlađoj životnoj dobi, ali se ne smije zanemariti njihova važnost niti u starijoj životnoj dobi. Prestankom izloženosti štetnim agensima smanjuje se rizik za nastanak raka.

U Osječko-baranjskoj županiji se, u okviru Nacionalnih programa, proveode dva programa ranog otkrivanja karcinoma: karcinoma dojke i karcinoma debelog crijeva (sekundarna prevencija).

Nacionalni program ranog otkrivanja karcinoma dojke započeo je u listopadu 2006. godine i obuhvaća žene od 50 do 69 godina starosti koje se pozivaju na mamografski pregled svake dvije godine, a što je minimum koji preporučuje Europa. Do kraja rujna 2008. godine je pozvano 12.756 žena od 65 do 70 godina (godišta od 1937. do 1942.). Za ova godišta je odaziv 51,6%. 196 žene su se javile na besplatni telefon u Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije i izjavile da se

već liječe od karcinoma dojke. Od snimljene 5.970 žene, njih 1,9% je imalo nalaz koji je zahtijevao daljnju obradu, a kod 41 žene u ovoj dobnoj skupini je dijagnosticiran karcinom dojke.

U listopadu 2007. godine je započeo Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva. Program će obuhvatiti osobe u dobi od 50 do 74 godina, a uključuje testiranje stolice na okultno krvarenje i u slučaju pozitivnog nalaza kolonoskopiju. Do kraja listopada 2008. godine testove na okultno krvarenje je dobilo 13.153 osoba (3.044 osoba rođenih 1933, 3.574 rođenih 1937, 3.085 rođenih 1934. i 3.450 rođenih 1936. godine). Odaziv za prva dva pozvana godišta je 25,6%. Od obrađenih 1.400 testova je 12,5% bilo pozitivnih na okultno krvarenje, te su upućeni na kolonoskopski pregled u Kliničku bolnicu Osijek. Odaziv na kolonoskopiju je 80,5% i od ukupno 140 pregleda, u 90,7% slučajeva je nalaz bio patološki (uključuje polipe, hemoroide, divertikule, karcionome i ostalo). Dijagnosticirano je 15 karcinoma.

Mjere tercijarne prevencije odnose se na rehabilitaciju nakon bolesti.

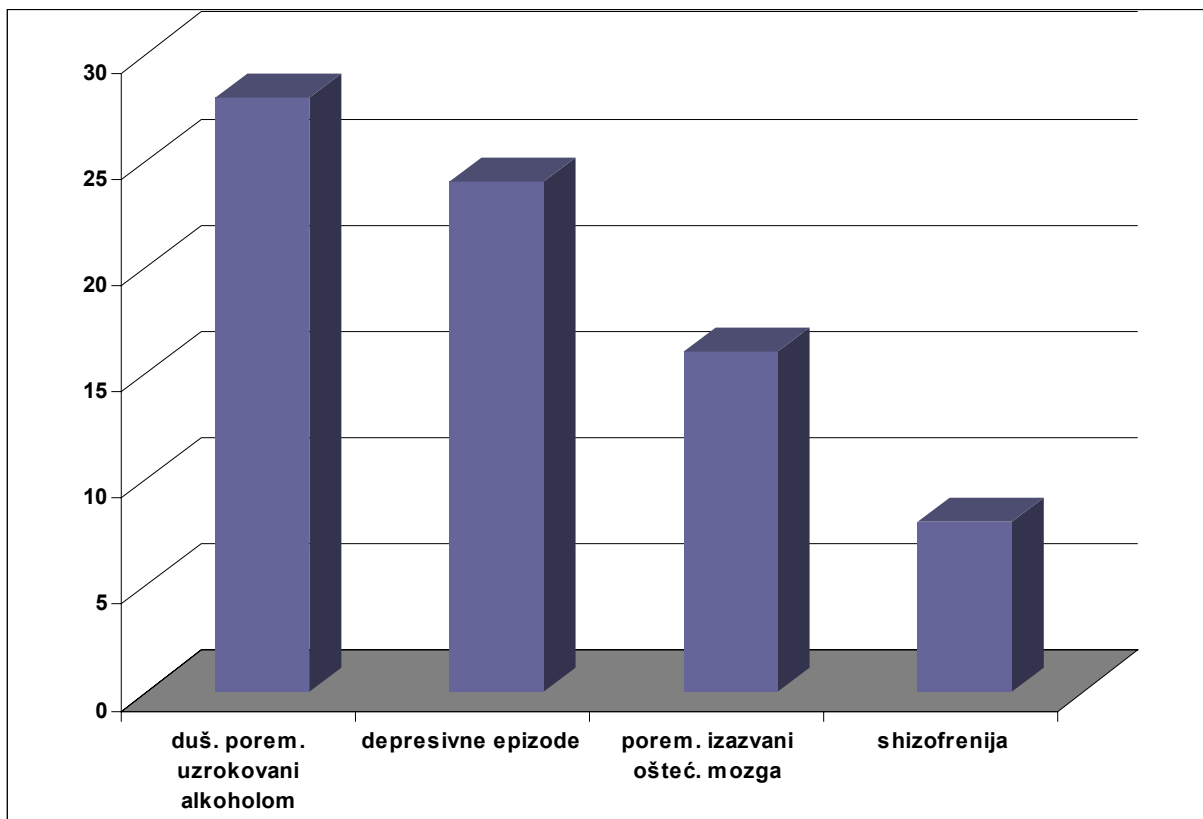

DUŠEVNI POREMEĆAJI U STARIJOJ ŽIVOTNOJ DOBI

Duševni poremećaji su uzrok prosječno 6-7% hospitalizacija u Hrvatskoj. 2007. godine u Osječko-baranjskoj županiji su ove bolesti uzrokovale 3,5% svih hospitalizacija, pri čemu treba naglasiti da se u bolnicama na području županije hospitaliziraju uglavnom akutna stanja, dok se dugotrajno pacijenti hospitaliziraju u specijaliziranim psihijatrijskim bolnicama.

2007. godine je hospitalizirano 1.688 pacijenata zbog duševnih poremećaja, od čega 77 u dobi iznad 65 godina (4,6%).

Slika 16. 4 najčešće dijagnoze koje su uzrok hospitalizacije muškaraca starijih od 65 godina u 2007. godini u Osječko-baranjskoj županiji

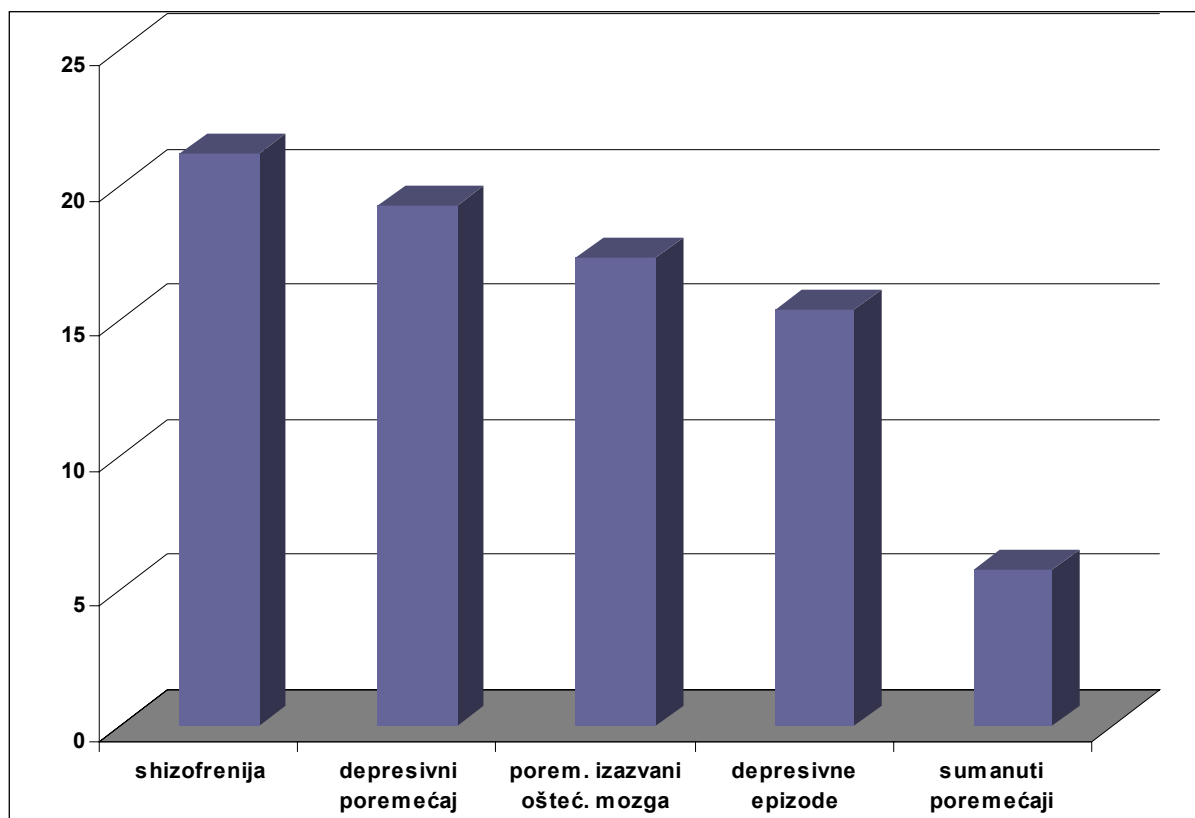

Izvor podataka: Bolničko-statistički obrazac - Psihijatrijski obrazac

U 2007. godini najveći broj muškaraca u Osječko-baranjskoj županiji je bio hospitaliziran zbog poremećaja ponašanja uzrokovanih alkoholom (*Slika 16*); 28,0% svih hospitaliziranih muškaraca starijih od 65 godina. Po učestalosti u muškaraca slijede depresivne epizode (24,0%), duševni poremećaji izazvani oštećenjem i disfunkcijom mozga i fizičkom bolešću (16,0%) i shizofrenija (8,0%). Jednako zastupljene s udjelom od 4,0% su: nespecificirana demencija, poremećaj ličnosti i

poremećaji ponašanja uzrokovani bolešću, oštećenjem i disfunkcijom mozga, akutni i prolazni psihotični poremećaji, povratni depresivni poremećaj, reakcije na teški stres i poremećaji prilagodbe i laka duševna zaostalost.

Slika 17. 5 najčešćih dijagnoza uzroka hospitalizacije žena starijih od 65 godina u 2007. godini u Osječko-baranjskoj županiji

Izvor podataka: Bolničko-statistički orazac - Psihijatrijski obrazac

Shizofrenija je u 2007. godini bio najčešći uzrok hospitalizacija žena starijih od 65 godina (21,2%) (Slika 17). U žena po učestalosti slijede depresivni poremećaj (19,2%), duševni poremećaji izazvani oštećenjem i disfunkcijom mozga i fizičkom bolešću (17,3%), depresivne epizode (15,4%) i perzistirajući sumanuti poremećaji (5,8%).

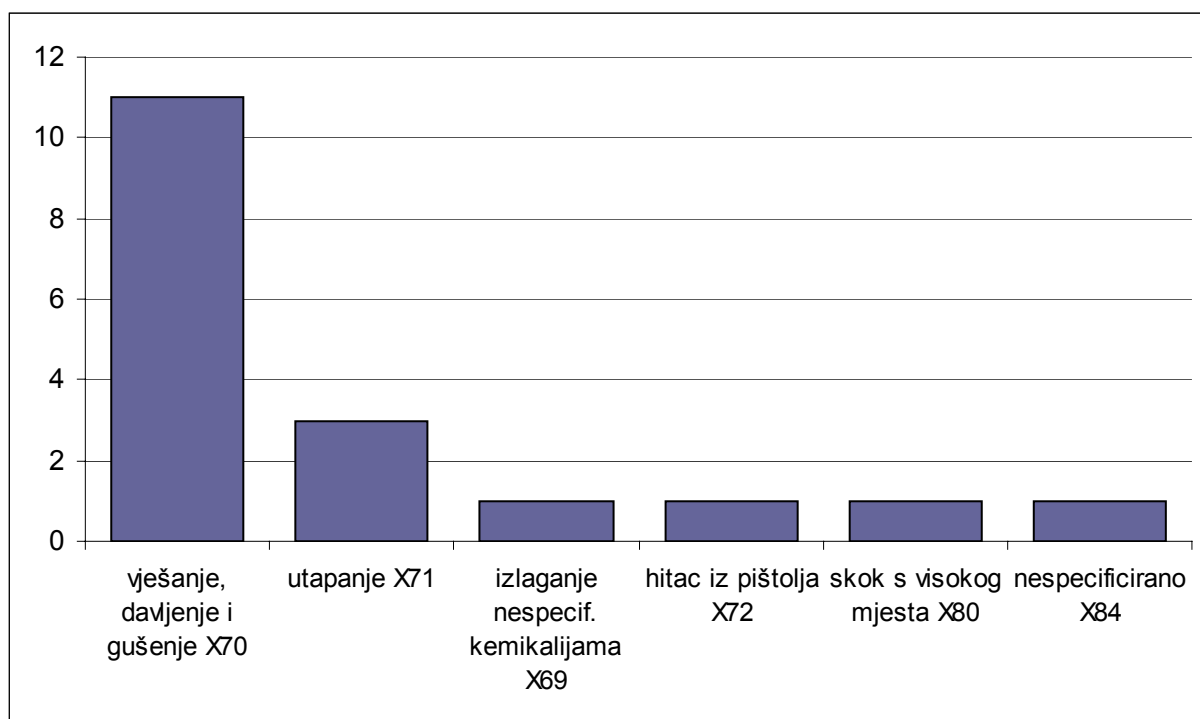
Prema Prijedlogu Programa mjera zdravstvene zaštite RH propisuju se mjere zaštite duševnog zdravlja koje se provode na raznim nivoima zdravstvene zaštite i u suradnji s mnogim djelatnostima i udrugama. Unapređenje i očuvanje duševnog zdravlja podrazumijeva rad s obiteljima, rizičnim skupinama, grupni rad u domovima umirovljenika te klubovima i udrugama s ciljem povišenja razine duševnog zdravlja, osposobljavanja za sučeljavanje sa svakodnevicom, povećanja sposobnosti za savladavanje kriznih stanja i sprečavanje nastupa duševnog poremećaja. Na razini

primarne zdravstvene zaštite posebno se naglašava rano otkrivanje duševnih poremaćaja u osoba koje zatraže pomoć radi psihičkih, ali i određenih tjelesnih tegoba. Za duševne poremećaje uzrokovane alkoholom, shizofreniju, neurotske poremećaje i poremećaje uzrokovane stresom, depresivne poremećaje i demencije propisuju se mjere primarne prevencije, dijagnostike, liječenja i rehabilitacije kao i edukacijske i konzultacijske aktivnosti za bolesnika i njegovu okolinu.

IZVRŠENA SAMOUBOJSTVA U STARIJOJ ŽIVOTNOJ DOBI

2007. godine na području Osječko-Baranjske županije je registrirano 62 samoubojstava, od čega su 18 počinile osobe starije od 65 godina (30,6%). Muškarci stariji od 65 godina su počinili 12 samoubojstava, a žene 6 - dvostruko manje. Najčešći načini izvršenja samoubojstava su bili samoozljeđivanje vješanjem, davljenjem i gušenjem, utapanje i samootrovanje (*Slika 18*).

Slika 18. 5 najčešćih uzroka počinjenja samoubojstva osoba starijih od 65 godina u 2007. godini u Osječko-baranjskoj županiji

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku DEM-2/2007. godina

CIJEPLJENJE OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI

Cijepljenje protiv tetanusa je prema podacima WHO u programu masovnog cijepljenja jedino u Hrvatskoj, iako se preporučuje u mnogim zemljama Europe. U 2007. godini je na području Osječko-baranjske županije docijepljeno 4.078 osoba, odnosno 80,8 % predviđenih (*Tablica 9*). Cijepljenjem su bile obuhvaćene osobe u dobi 60 godina s dvije doze u razmaku od najmanje 4 tjedna, te trećom dozom 11 mjeseci nakon druge. Jedna doza sadrži 0,5 ml ANA-TE cjepiva. Preporučeno razdoblje za ovo cijepljenje je od 1. travnja do 31. svibnja. Cijepljenje provode liječnici primarne zdravstvene zaštite, a cjepivo je za sve osobe besplatno.

Tablica 9. Osobe u 60. godini života cijepljeni protiv tetanusa u Osječko-baranjskoj županiji u 2007. godini

	broj osoba	od predviđenih	%
docjepljivanje	4.078	5.049	80,8

Izvor podataka: Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije

Cijepljenje protiv gripe je u Hrvatskoj besplatno za osobe starije od 65 godina. Cijepi se jednom dozom od 0,5 ml mrtvog cjepiva protiv gripe u razdoblju koje prethodi sezoni gripe (listopad i studeni). Cijepljenje se obavlja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i higijensko-epidemiološkom odjelu Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije. Posebno se preporučuje obuhvatiti cijepljenjem slijedeće kategorije bolesnika: bolesnike s kroničnom plućnom bolseti, uključujući s astmom, s kroničnom srčanom bolesti, kroničnom metaboličkom bolesti, uključujući dijabetes, s oštećenjima i disfunkcijom bubrega i hemoglobinopatijom, s imunosupresijom uzrokovanom lijekovima ili bolešću. Osobito je važno cijepiti osobe smještene u domove umirovljenika, u stacionarima te zdravstvenim i drugim ustanovama. U 2007. godini je protiv gripe na području Osječko-baranjske županije cijepljeno 19.056 osoba starijih od 65 godina (*Tablica 10*).

Tablica 10. Osobe starije od 65 godina cijepljene protiv gripe u Osječko-baranjskoj županiji u 2007. godini

mjesto	2007
Osijek	9.749
D.Miholjac	2.486
Našice	1.307
B.Manastir	2.360
Đakovo	3.154
Ukupno:	19.056

Izvor podataka: Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije

Cijepljenje protiv invazivne bolesti uzrokovane pneumokokom preporučuje se svim osobama s povećanim rizikom od ovih infekcija, a to su: osobe s kroničnom respiratornom bolesti (osim astme), s kardiovaskularnim bolestima, diabetes mellitusom, kroničnom bolesti jetre (uključivo oštećenja nastala abuzusom alkohola), s kroničnim renalnim oštećenjem ili nefrotskim sindromom, s funkcionalnom ili anatomskom asplenijom i osobama s imunosupresivnim stanjima (leukemija, limfom, multipli mijelom, Hodgkinova bolest, generalizirana maligna bolest, transplantacija organa ili koštane srži). Ovo se cjepivo preporučuje i osobama u stacionarima domova umirovljenika.

Cijepljenje protiv Hepatitisa B je prema Zakonu o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti obvezno za sve osobe na dijalizi (poželjno prije početka dijalize), za osobe koje žive u kontaktu s kroničnim nosiocem HbsAg, štićenike i osoblje ustanova za mentalno retardirane osobe, uz druge kategorije povećanog rizika od parenteralne i seksualne dispoziције. Za starije osobe se preporučuje cijepljenje ukoliko očekuju "hladni" kirurški zahvat ili će biti hospitalizirane na hematološkom i drugim odjelima s velikom potencijalnom ekspozicijom parenteralnim zahvatima i derivatima krvi.